

Disputatio medica, quaestionum quarundam medicarum enucleationem complectens ... / Praeside Melchior Sebizio ... respondente Iohan-Günthero Riemschneider.

Contributors

Sebisch, Melchior, 1578-1674
Riemschneider, Johann Günther

Publication/Creation

Argentorati : Typis Caspari Dietzelij, 1631.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/cgrhfvaw>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

285
25

DISPUTATIO MEDICA,

QVÆSTIONVM
QV ARVNDAM MEDICA-
RVM ENVCLEATIONEM
COMPLECTENS:

*In inclytâ Argentoratensium Academiâ ad
disputandum proposita:*

P R Æ S I D E

MELCHIORE SEBIZIO,
MEDICINAE DOCTORE AC
PROFESSORE, ET REIPVBL.
ARCHIATRO:

R E S P O N D E N T E

IOHAN-GÜNTHERO Kiemschneider /
HANNOVERA- BRVN-
SVIGO.

ARGENTORATI,

Typis CASPARI DIETZELII Bibliopol.

ANNO M. DC. XXXI.

V O B I S,
V I R I, L I T E R I S, H V M A N I
T A T E, V I T A E I N T E G R I T A T E,
M V L T A R V M Q V E R E R V M E X P E
R I E N T I A C O N S P I C V I.

D N. I O H A N. I A C O B E Meyer / *Assessor Senatus majoris Reipubl. Argentor. Prudentissime, proin dignissime.*

D N. I O H A N. A D O L P H E Grienwalde. } *Triumviri monetarij*
D N. S A M V E L Hugwarde. } *apud Argentoratenses ut fidelissimi, ita*
D N. I O H A N. P A V L E Reichharde. } *meritissimi.*

Fautores ac patroni plurimum venerandi:

In debita observantia μνημόσυνον; meriti honoris & cultus symbolum; & felix novi anni auspiciam, animo observantissimo ac studiosissimo, positiones hasce Medicas offerre & inscribere libenter volui; quia merito debui,

I O H A N. G Ü N T E R Niemschneider/
Author & Respondens.

P R O B L E M A I.

Sitnè Medicina scientia, an ars?

Scientiam esse, authoritate & ratione probari posse videtur. *Authoritate* I. *Galenii*, qui in *μροτεχν.* c. 2. Medicinam scientiã dici posse concedit. Deinde *Herophili*, definientis Medicinam, scientiam salubrium, insalubrium & neutrorum. 3 *Erasistrati*, qui, ut *Galenus* in *introduc.* c. 5. scribit, eam scientiam partim, partim conjecturam proclamavit. Cùm verò unius ejusdemque rei una tantùm sit natura, & unum proximum genus; ideoque etiam Medicinam vel scientiam solùm, vel solùm conjecturam esse necesse est. Conjectura autem non est; hæc enim incerta admodum est & fallax, adeò ut nihil certi inde introduci possit; Medicina verò certa, & in suo esse firma est, quippe particularis Physica: Scientia ergò. *Rationes* sunt sequentes. I. Quia Medicina Physicæ est subordinata: Atqui disciplina subalternans & subalternata debent comprehendi sub uno & eodem genere. II. Quia plures partes Medicinæ in contemplatione, quàm in actione consistunt: At quæ disciplina talis est, rectius per scientiam quàm per artem definitur: à potiori enim fieri debet denominatio.

Verùm enim verò, *rationes hæc* tanti momenti & ponderis non sunt, ut me cogant credere, Medicinam scientiam esse. *Prima* enim falsa est. Non enim Physicæ Medicina subordinata est, id quod in disputationis conflictu, si ratio à nobis postulabitur, ostendemus. *Secunda* iterum falso nititur principio. Disciplina enim non ex partium ordine

& inquisitione; sed ex ipso fine & subiecto adæquato sunt
judicandæ & distinguendæ. Finis quippe & distinctio objecti
formalis diversa pariunt disciplinarum genera; non quævis
rerum distinctio. *Authoritatem* quod attinet, concedimus
quidem, & id quàm libentissimè, Medicinam aliquando
non immeritò ab artis proceribus scientiã dici; sed ut met-
ipse *Galenus* haud obscurè *loc. supr. cit.* innuit, vocabulo scien-
tiæ *νοινω̄ς*, in laxiori dictionis licentiã, accepto. Notorium
quippe est, scientiæ vocabulum esse *ἐπιώνυμον*, & accipi 1. *Ge-
neraliter*, pro cognitione quâcunque. 2. *Specialiter*, pro fir-
mâ & certâ rerum necessariarum & sempiternarum cog-
nitione, *duplicem sibi necessitatem* vendicante: in re scitâ *unam*,
quæ rem ita constituit, ut aliter se habere nequeat: in animo
scientis *alteram*, quæ mentem ita confirmat, ut certissimè
statuat, rem illam aliter se habere non posse. Notorium
quoque, in definitione rei alicujus essentiali proximum ge-
nus cum differentiã specificã requiri. Cùm ergo scientiæ
vox Medicinæ genus proprium non sit, meritò in defini-
tione rejicitur.

Ars itaque est Medicina, & quidem sanitatem homi-
nis præsentem, quantum possibile est, conservandi; amif-
sam verò instaurandi. Vel, ut *Galenus libr. ad Thrasib. de sanit.*
c. 5. eam definit: Ars, ægrotorum curatrix, & sanorum con-
servatrix. Vel, ut *Fernel. in præfat. sua Med.* Ars, ad humani
corporis sanitatem tuendam, profligandosque morbos
comparata. *Ceterum*, vocabulum artis proximum esse &
adæquatum genus Medicinæ, sequentibus rationibus, ab
artium requisitis desumptis, planum facimus. I. Quia Me-
dicina versatur circa certam, determinatam & peculiarem
materiam. II. Quia certa habet instrumenta, per quæ ope-
ratur. III. Quia peculiare opus, quod post operationem in-
sensum incurrit, producit.

Sitne in corpore humano actu pars similis?

P Artes similes sunt, quæ in partes specie differentes dissepisci non possunt. Vel: Quarum universæ particulæ eandem omninò formam & temperiem referunt. Vel rectius: quæ πρὸς αἰσθησιν sunt ἀπλᾶ: sic enim *Galenus lib. de optim. hum. corp. constit.* eas definit. Hæ sunt vel verè & exactè tales; vel ad sensum tantùm. Verè & exactè tales sunt, in quibus neque sensu accuratiore, neq; ratione diversitatem invenire est; vel, in quibus neque sensus neque ratio dissimilitudinem aliquam partium specificam animadvertit. *Ad sensum tales* sunt, quæ etsi primo intuitu tales videantur, tamen si diligentius spectentur, compositæ è pluribus deprehenduntur.

His positis, respondemus, de posteriori partium similium genere dubium non esse, quin in sint corpori humano. In sunt enim venæ, in sunt arteriæ, in sunt nervi, At hæ partes omnes ex albo partium similium sunt, ut ex *Galenii libr. de morb. diff.* videre est. Lis itaque tantùm est de iis similibus partibus, quæ re verboque tales. Dicimus autem, & has in corpore animalis inveniri, moti præter authoritatem Arist. Galen. & Hippocr. hæc ratione: quia in corpore animalis ejusmodi partes actu reperiuntur, quæ ex aliis diversæ speciei secundum sensum & rationem non sunt compositæ, neque in tales divisibiles. At ubi tales, ibi quoque partes re verboque similes. Tales autem inveniri in corpore nostro *Galenus plurimis in loc.* exemplo carniùm, ossium, cartilaginum, membranarum, & ligamentorum, &c. declarat.

Nec obstat ratio quorundam Neotericorum, objicientium: omnes partes totius corporis humani esse ex ma-

teriâ & formâ compositas, ideoque non similes & simplices. Concedimus enim, eo modo, quo principia corpus physicum constituenta simplicia dicuntur, partes suprâ enumeratas simplices & similes non esse: sed κατὰ τὴν & secundum quid tales sunt. Resolutionem quidem patiuntur in materiam & formam: sed hæc non est resolutio partium in partes alias, sed simplicis partis in sua principia essentialia. *Nec obstat ratio Piccolomini*, qui propter venas & arterias, quibus omnes indigent ad vitam & nutritionem, tales partes corpori humano inesse negat. Multæ enim sunt partes, & quidem propriè sic dictæ, quæ præsentia venarum & arteriarum non indigent, & in quibus venæ & arteriæ demonstrari non possunt, videlicet humor ChrySTALLINUS, cartilago, &c. Hæ enim dictæ partes suum alimentum per transumptionem ex partibus vicinis attrahunt.

III.

Quotnam sint partes corporis humani principales?

Pars principalis est, quæ 1. simpliciter & absolute tum ad constitutionem tum ad conservationem individui requiritur. 2. Et vel facultatem, vel saltem materiam, vel utramque simul toti corpori largitur. 3. Canalibus quoque est instructa, quibus vel facultatem, vel materiam, vel utramque corpori communicat. 4. Et tandem, quæ regis & principis instar in certo aliquo ventre, tanquam in regiâ residet, & cui omnes partes circumjacentes famulantur & serviunt, ut videre est *apud Galen. lib. de placit. c. 10. & libr. 14. de usu part. c. 1.* Principales itaque videntur esse corporis humani partes tres: Tres enim tantum sunt, quibus requisita modo recensita competunt, *Cerebrum* scilicet, *Cor* & *Hepar*.
Verum

sam conjunctam esse ἀμερίαν & injustam proportionem componentium. Galenus in definit. Med. ait, conjunctā causam esse, quā præsente, morbus ponitur & servatur; absente verò, tollitur. Et libr. advers. Julian. inquit, Continentem causam esse eam, à qua aliquid fit, & cum quā pariter cessat. Nos Galeno subscribimus, dicimusque, Continentem causam esse, quā positā, morbus ponitur; auctā, augetur; diminutā, diminuitur; sublatā, tollitur.

V.

Subsistat nē morborum curā in ablatione causæ præcedentis, quam Græci προηγμένην appellant; aut in extirpatione causæ continentis, quam συνεκτικήν?

MOvet hanc quæstionem Iohan. Langius l. i. Epist. Medicin. Epist. 14. Quum, inquit, de nominibus altercatio (loquitur autem de iis, qui scrupulosè nimis de verbis sunt solliciti, res interim ipsas negligentes) curam morborum non variet, plus conduxisset scrutari, an morborum cura in ablatione causæ præcedentis; an in extirpatione causæ continentis subsisteret? Hæc ille.

Pro decisione problematis hujus præmittendum primò, Causas morbificas esse, vel externas, vel internas. Has iterum vel remotas & mediatas; vel proximas & immediatas: quæ iterum bipartitæ: vel enim sunt morbo proximæ, ita tamen, ut possint removeri & tolli, morbo nihilominus manente; vel ita affectui sunt conjunctæ, eiq; sic adhærent, ut ne momento temporis sine iis durare possit, sed iis sublatis, statim morbum quoque tolli necesse sit, quæ nomine causæ continentis insigniuntur. Notandum quoque & præmittendum secundò, morborum constitutionem esse duplicem: *Vnam*, quorum essentia in facto esse subsistit: *Alteram*,
quorum

quorum in fieri; idque *tripliciter*, ut videre est apud *Sennert.*
l. 2. Instit. Med. p. r. c. 11. videlicet, 1. *Propriissimè*, cum morbus
fit & generatur. 2. *Secundùm quid*, quando quidem factus
morbus; sed adhuc augetur. 3. *Analogicè*, cum factus qui-
dem & absolutus est morbus, absq; causa tamen generante
in corpore subsistere non potest.

His præmissis, causisque morborum *προκαταρκτικαῖς* vale-
re jussis (ab his enim in nullo morborum genere remedio-
rum indicationem desumi posse, docet *Galenus. l. 4. Meth.*
med. c. 3.) respondemus: In morbis tollendis, qui jam facti,
absoluti & permanētes, & de causæ *προηγυμένης* sive remotæ,
& de proximæ ac immediatæ extirpatione, siquidem ad-
huc adsint, laborandum esse; sin minus, ipsum statim af-
fectum removendum. De continentis autem expulsionem
nequaquam cogitandum, hanc enim non habent. In iis au-
tem morbis, qui dicuntur fientes, & quidem primo modo,
quorum videlicet esse adhuc à generante causâ dependet,
perpetuò de causæ remotione cura cogitatioq; prima su-
scipienda: quoniã eâ sublatâ morbus generari desinit. Idem
faciendùm in iis, qui secundo modo & *κατὰ τὴν* fieri dicuntur.
In morbis, qui *ἀναλογικαῖς* dicuntur fientes, semper indicatio
remediorum à causâ continente desumenda. Nam hi mor-
bi ita à causâ suâ (continente) dependent, ut sine illâ & abs-
que illius præsentia subsistere & in corpore hære non pos-
sint. Quare illâ demptâ, statim quoque affectus cessant &
tolluntur: non aliter, quàm flamma, quæ, nutrimento de-
ficiente, extinguitur.

V I.

*Accidatnè malacia tantùm gravidis; an etiam vi-
ris & virginibus?*

Picâ qui laborant, appetunt interdum acida, acerba

B

& acria;

& acria; interdum quoque inepta & alendo corpori profus inutilia, terram scilicet, lutum, testas, cretam, carbones, carnes crudas, imò quoq; humanas, & multa hujus furfuris similia alia, sic referente *Galeno l. 1. de sympt. caus. c. 7.* & *Langio l. 2. Epist. Med. Epist. 12.* ubi exempla dictu horrenda, auditu miranda & proinde lectu digna recenset. Causa hujus mali, *ut iidem Authores iisdem in locis* docent, in ventriculo hæret, & est humor vitiosus & pravus, tunicis ejus impactus, qui vel in ventriculo gignitur, ex pravâ victus ratione & cibis pravis frequentius assumptis; vel aliunde affluit, videlicet à venis, & in sexu foeminino ab utero: & excitat hoc malum qualitate suâ, tam manifestâ quàm occultâ. Hoc enim negandum non videtur, quia non semper ad manifestas qualitates vitiosi hujus appetitus causæ referri possunt.

Hoc vitium, cum præsertim mulieribus uterum ferentibus accidere videamus, quibus ob suppressionem menstrui sanguinis maximè familiare est, & proinde ad symptomata, quibus gravidæ tantum laborare solent, referti debere videatur; non immeritò quæritur: Annon etiam viros & virgines infestet? Et respondemus, quòd sic, moti I. *Autho-ritate 1. Langii, loc. supr. cit.* scribentis: Accidit hic stomachi affectus masculis quoq; ac femellis, quum rugosæ illius tunicæ orificii acidis, acerbis & amarulentis imbutæ fuerint humoribus: qui illum similia vel etiam absurdiora appetere urgent. 2. *Sennerti, qui libr. 2. Inst. Med. p. 3. f. 2. c. 1.* dicit: Accidit vitiosus hic appetitus interdum quoque viris; sed magis familiaris est foeminis, & præsertim prægnantibus, præcipuè primis duobus aut tribus mensibus. 3. *Fernelii, qui lib. 6. παθολογ. c. 3.* viri nobilis meminit, qui tanto incredibili calcis vivæ edendæ desiderio flagrabat, ut illam pugni magnitudine devoraret. 4. *Galeni, qui libr. 1. de caus. sympt. c. 7.* idem quod *Langius* docet. 5. *Schenckii, qui libr. 3. observ. f. 1. observ. 33.* mul-

tas.

tas historias recenset, quibus planum facit, tam viros tam foeminas & virgines, imò & infantes & pueros hoc malo afflictos fuisse. II. *Ratione*: Quia res, cittam causantes, tetri scilicet humores, æquè virorum & virginum, ac mulierum gravidarum ventriculum afficere possunt.

Quæres: An in hoc affectu similia humori peccanti, an contraria appetantur? *Respondent* alii aliter. *Rondoletius, meth. med. libr. 3. c. 14* similia appeti contendit: ut, si atrabilis in ventriculo effusa sit, non usta, sed acida appeti; si usta sit & incinerata, carbones, cineres, & alia alimenta sicca; si falsi humores, falsa. *Sed plerique cum Avicennâ* contrariū sentiunt, atque existimant, ventriculum potiùs contraria, quasi remedia, quæ humores illos vitiosos tollant, exposcere; cum sensus malè affectus contraria requirere soleat, quibus excessus ille qualitatatum sibi molestarum corrigatur. Nos distinguimus, & quandoque similia, quandoq; contraria appeti credimus. Similia scilicet, quando intemperies, quam vitiosi humores introducunt, jam planè facta est connaturalis, & facultas naturalis planè perversa: Contraria verò, quando dicta intemperies nondum planè facta connaturalis, nec facultas naturalis prorsus immutata; tunc enim, quia adhuc habet aliquid virium, sui similia appetit, ut se conservet, & affectui contraria, ut illum expellat, & tanquam hostem protrudat.

VII.

Quis fiat, quòd est muti sint, qui surdi nascuntur?

Tὸ ὅτι ponunt *Hippocrates l. de carnib.* ubi scribit: οἱ κωφοὶ ἐκ γενεῆς ἐκ ἐπίσανται διαλέγεσθαι, surdi à nativitate loqui nesciunt: Et *Aristoteles l. 4. hist. an. c. 9.* ubi dicit: κωφοὶ ἐκ γενεῆς πάντες καὶ ἐνεοὶ, surdi qui sunt à prima nativitate, iidē & muti sunt: deniq; & *Alexand. Aphrodis. l. 1. probl. 133.* quo loci in

rei istius causam inquirat. Sunt autem qui dicant, idē esse par
 nervorum, quātum scilicet, cujus pars altera ad linguam,
 altera ad aures extendatur, quo non rectē se habente, ne-
 cessum sit, ut communis fiat affectio aurium & linguæ, &
 homo non solum surdus, sed & mutus evadat. Quām verē
 autem hæc dicātur, iis, qui in arte anatomicā benē sunt ver-
 sati probèq; exercitati, judicandum relinquimus. Nobis ve-
 ritati consona non videntur: idque ideò, quòd multos sur-
 dos, quos morbus tales fecit, videamus, qui tamē loquūtur.
 Cur ita? Diversitas certē organorū ἐρμηνευτικῶν καὶ ἀκροτικῶν
 in causa esse videtur, quòd nimirū alia sunt organa auditus,
 alia locutionis, quibus salvīs existentibus, loquitur homo,
 licet auditu per morbum privatus sit. Rectiūs itaq; sentiunt
 ii, qui surditatem ipsam proximam & immediatam causam
 hujus mali statuunt. Locutio enim nobis non connascitur
 & naturā inest; sed docendo discēdoq; acquiritur. Sed quo-
 modo dictiones, quibus in loquēdo utimur, ab iis disci pos-
 sunt, qui auditu carent? Est enim hic secundūm *Arist. l. de sens.*
c. 2. disciplinæ sensus, quo qui privati sunt, doceri nequeunt.
 Valeant ergò, qui dictitant, si quis ab infantiā nullā imbue-
 retur linguā, futurū, ut hebraicē loquatur. Huic rationi sub-
 scribunt etiam *Alex. Aphrodis. loco allegato, & Scaliger in Com-*
mento l. 4. hist. an. c. 9. qui locus lectione est dignissimus.

AD DOCTISSIMVM DOMINVM RESPON-
 DENTEM, AMICUM SUUM
 charissimum.

Est benē doctus homo, qui scribit dogmata docta,
 Fortiter atque suo Marte tuetur ea.
 Tu prestas istud, IANĒ ò doctissime, doctē!
 Ergò olim Doctōr nomine clarus eris.

Adponebat
 HENRICUS SCHUMIUS Languisa-Thuring.
 SS. Theol. Stud.

F I N I S.